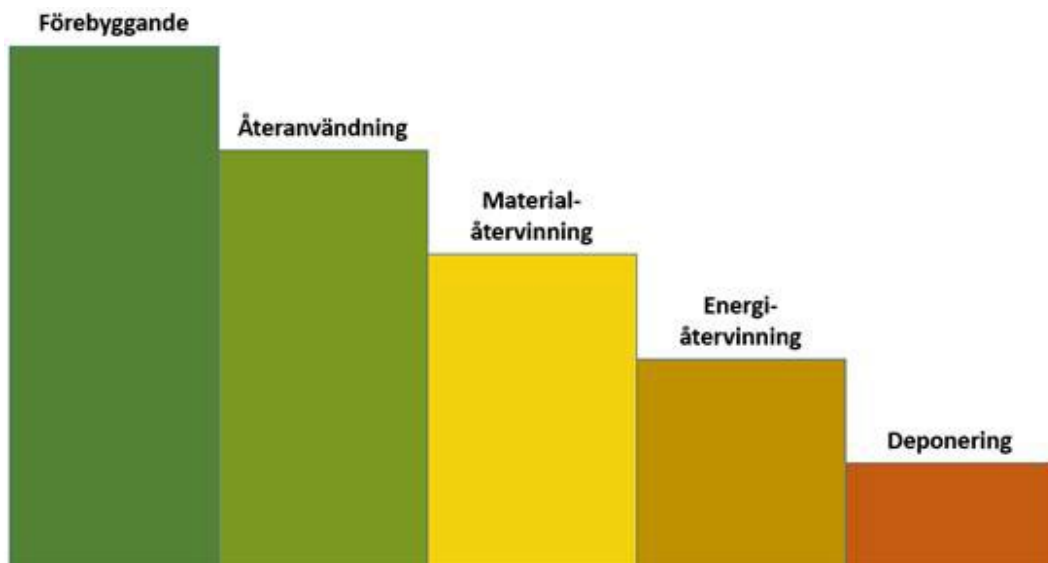

Robert Håkansson, 0586-48375
robert.hakansson@degerfors.se

DEGERFORS KOMMUN

AVFALLSPLAN 2023-2030

Dokumenttyp Avfallsplan	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentet gäller Degerfors kommun	Dokumentansvarig Robert Håkansson
Revideringar Version 2023-01-11	
Datum för beslut 2023-04-24	Diarienummer §51 00173-2021

Innehåll

1. Förord	3
2. Sammanfattning	3
3. Inledning	3
3.1. Avfallsplanens syfte.....	4
3.2. Bakgrund	4
3.2.1. Frågeställningar	4
3.2.2. Problemformulering.....	4
3.3. Miljöbedömning	5
3.4. Avfallsplanens koppling till andra mål.....	6
3.4.1. Nationella miljömål.....	6
3.4.1. Regionala miljömål.....	6
3.4.2. Kommunala mål.....	7
4. Mål- och handlingsprogram för Degerfors kommun.....	7
4.1. Målområde 1: Minska avfallet och nedskräpningen	7
4.2. Målområde 2: Avgifta kretsloppet.	8
4.3. Målområde 3: Utnyttja avfallet som resurs	9
4.4. Målområde 4: Slam och avlopp från enskilda avloppsanläggningar	10
4.5. Målområde 5: Planera och samverka för långsiktigt hållbar avfallshantering	11
5. Bilagor.....	11

1 Förord

Enligt bestämmelserna i miljöbalkens 15 kapitel ska det finnas en avfallsplan för varje kommun. Avfallsplanens innehåll regleras av Naturvårdsverkets föreskrifter med tillhörande vägledning.

Nuvarande avfallsplan togs fram år 2009.

2 Sammanfattning

Nuvarande avfallsplan för Degerfors kommun beslutades år 2009 och föreslås ersättas av denna avfallsplan med tillhörande mål och handlingsprogram fram till och med år 2030.

Hushållen i Degerfors kommun genererar årligen ca 3800 ton avfall varav 500 ton tidningar och förpackningar som källsorteras på återvinningsstationer i samhället, 1400 ton som lämnas som grovavfall på kommunens återvinningscentral, 200 ton källsorteras som matavfall och resterande 1700 ton är restavfall som går till avfallsförbränning.

Ett par av de stora utmaningar som kommunen står inför inom den kommunala renhållningen är att förbättra källsorteringen på kommunens återvinningscentral och att öka källsorteringen av matavfall och annat återvinningsbart avfall. En annan utmaning är att säkerställa den kommunala renhållningsskyldigheten vad gäller den kommunala slamtömningen.

Avfallsplanen innehåller förslag till mål och handlingsprogram för de kommande åtta åren. Som exempel på mål är att öka källsorteringen av matavfall, tidningar och förpackningar och att förbättra källsorteringen på återvinningscentralen.

3 Inledning

Degerfors är en industrikommun belägen i sydöstra delen av landskapet Värmland tillhörande Örebro län, med ca 10 000 invånare. Kommunen domineras av järnverket med tillhörande kringverksamhet samt fotbollslaget Degerfors IF.

Avfallsplanen har tagits fram av driftenheten inom Serviceförvaltningen med externt bistånd av Pär Larsson Miljökonsult AB i Karlstad. Kommunens representanter har inledningsvis varit Ulf Ring och Kerstin Maretta och avslutningsvis Robert Håkansson. Avstämning har gjorts med tjänstemän från kommunens miljökontor samt kommunens miljöstrateg.

Tidigare avfallsplan togs fram och beslutades år 2009 och planeras att ersättas av denna att gälla för år 2023-2030. Planen ansluter till det samarbete över kommungränserna som Degerfors kommun deltar i tillsammans med Karlskoga, Kristinehamn, Storfors och Filipstads kommuner.

Avfallsplanen föreslår mål för den kommunala renhållningsverksamheten och tillhörande åtgärder. Som en konsekvens av planen kommer ytterligare handlingsplaner att erfordras för att klara målen och konkretisera föreslagna åtgärder.

3.1 Avfallsplanens syfte

Syfte med avfallsplanen är att sammanfatta kommunens planerade åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet, att planera för att rätt avfall går till rätt omhändertagande och att undvika onödiga fördyringar för kommuninvånarna.

3.2 Bakgrund

Den kommunala renhållningsskyldigheten fastställdes år 1972 och gäller fortfarande som en stadfast del av miljöbalken. Kommunal renhållning är en del av den samhällsviktiga kommunala infrastrukturen vid sidan av vattenförsörjning, avloppsrening, gator och vägar med mera och som inte avreglerats till skillnad från många andra viktiga funktioner i samhället. Det är en lagstadgad skyldighet för alla kommuner att ha en uppdaterad avfallsplan och detta är Degerfors kommuns fjärde avfallsplan sedan kravet infördes i början av 1990-talet.

3.2.1 Frågeställningar

Aktuella frågeställningar i Degerfors kommun som avfallsplanen bör klarlägga och utreda är bland annat följande:

- Är renhållningstaxan rätt utformad och behöver den uppdateras? Krävs särskilda taxeföreskrifter för renhållning?
- Slam och avlopp från enskilda avloppsanläggningar är avfall inom ramen för den kommunala renhållningsskyldigheten. Kommunen saknar idag kontroll över denna verksamhet.
- Vad är ett lämpligt system för Degerfors kommun för insamling av tidningar och förpackningar? Hur kan frågan lösas tillsammans med övriga kommuner i regionen?
- Hur kan källsorteringen av matavfall ökas och källsorteringen av tidningar och förpackningar förbättras?
- Illegalt dumpning av avfall på olika platser kostar kommunen mycket pengar.
- Vad är målet med "samverkan öst" när det gäller kommunal renhållning?
- De flesta flerfamiljshus i kommunen saknar samlingsställen för återvinningsmaterial eftersom utrymme saknas för fler sopkärl. Hur kan detta lösas på sikt?
- Hur ska återvinningscentralen anpassas efter nya krav på insamlade fraktioner?

3.2.2 Problemformulering

Sophämtning

Sophämtningen fungerar generellt bra. Ett problem som finns är att flera vägar på landsbygden inte uppfyller önskade krav på farbarhet.

Återvinningscentralen

Befintlig återvinningscentral är för trång och behöver utvecklas för en mer systematisk hantering av de olika materialslagen.

Flaken för brännbart avfall och deponiavfall på återvinningscentralen bedöms innehålla en stor andel material som kan materialåtervinnas. Felsorterat avfall är ett kostnadsproblem.

Fyllda säckar med avfall som ofta innehåller återvinningsbart material och annat avfall som bör sorteras slängs som osorterat avfall. Ett projekt "töm säcken" mot att slänga otömnda säckar bör startas.

Flödet genom återvinningscentralen är ett problem. Detta leder ofta till att man sorterar fel och att onödiga risker uppstår.

Nedskräpning

Folk som dumpar avfall på olika platser i kommunen är ett stort problem, både ur miljö- och kostnadssynpunkt.

Upphandling/avtal

Det råder en viss osäkerhet om kommunens avtal kopplade till renhållningen. En allmän översyn av nödvändiga avtal bör startas.

Ekonomi, taxa

Renhållningstaxan har inte justerats sedan år 2013 och måste ses över. Taxan måste omstruktureras och taxeföreskrifter tas fram.

För sophämtning från fritidshus har ett så kallat bandsystem avvecklats. Fritidshusen har från år 2022 ett abonnemang med 10 hämtningar på en säsong.

Kundregister avseende avfallslämnare med enskilda avloppsanläggningar skall upprättas. Underlag tillhandahålls från upphandlad slamentreprenör.

Fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar

Kommunerna har utpekats som ansvariga för insamling av förpackningar från år 2024. Kommunerna har sedan tidigare motsvarande ansvar för mat- och restavfall och från år 2022 även för tidningar. På vilket sätt det utökade ansvaret för insamling av tidningar och förpackningar ska utföras kommer att samordnas inom avfallssamverkan Östra Wermland.

Renhållningsföreskrifter m . m .

Gällande renhållningsföreskrifter i kommunen ("Renhållningsordning för Degerfors kommun") fastställdes år 2009 och måste ses över och anpassas till nu gällande förutsättningar.

Taxeföreskrifter för både slamtömning och sophämtning saknas i kommunen och behöver tas fram.

3.3 Miljöbedömning

Enligt miljöbalken ska en avfallsplan innehålla en bedömning av om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, eller inte. Betydande miljöpåverkan kan antas för den förutsättning att planen innebär att en eller flera tillståndspliktiga anläggningar planeras anläggas eller att sådan verksamhet planeras påbörjas.

Tillståndspliktiga anläggningar eller tillståndspliktig verksamhet kommer inte bli en konsekvens av denna avfallsplan. Avfallsplanen bedöms därför inte medföra betydande miljöpåverkan. Någon ytterligare eller särskild miljökonsekvensbeskrivning bedöms därför inte erfordras.

3.4 Avfallsplanens koppling till andra mål

Kommunens avfallsplan påverkas av många övergripande mål, direktiv och lagstiftning, både globalt, inom EU och i svensk lagstiftning. FN har antagit internationella hållbarhetsmål i Agenda 2030 som rör avfallshantering. EU har antagit en avfallshierarki som ska ligga till grund för prioritering av berörda länders nationella lagstiftning. I svensk lagstiftning anges i Miljöbalken ansvarsförhållanden kring den som behandlar avfallet och en avfallshierarki.

3.4.1 Nationella miljömål

De svenska nationella miljömålen omfattar generationsmålet och ytterligare 16 miljö kvalitetsmål. Generationsmålet är ett övergripande mål som innebär att politiken till nästa generation ska överlämna ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att detta orsakar ökade miljö- och hälsoproblem.

Av de 16 miljö kvalitetsmålen berör framför allt tre den kommunala avfallshanteringen:

- Begränsad klimatpåverkan: Handlar om att stabilisera utsläppen av växthusgaser.
- Giftfri miljö: Målet är att halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och att naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundshalterna.
- God bebyggd miljö: Omfattar bland annat mål för källsortering av matavfall och återanvändning och återvinning av avfall inom byggsektorn.

3.4.2 Regionala miljömål

Länsstyrelsen i Örebro län har redovisat miljömål för år 2015-2020. De mål som berör avfallsplan för Degerfors kommun är följande:

- Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan: Insatser ska vidtas så att senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.
- Ökad resurshushållning i byggsektorn: Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.
- Användningen av återvunna material ska vara säker ur hälso- och miljösynpunkt genom att återcirkulation av farliga ämnen så långt som möjligt undviks, samtidigt som resurseffektiva kretslopp eftersträvas. Detta uppnås genom en samlad åtgärdsstrategi inom EU, vilken senast 2018 resulterat i bland annat följande insatser: o EU:s regelverk för avfall, kemikalier och varor är i huvudsak kompletterade och samordnade så att de styr mot giftfria och resurseffektiva kretslopp o principen om höga och likvärdiga krav på innehållet av farliga ämnen i nyproducerade och återvunna material är fastslagen genom beslut där så är lämpligt.

3.4.3 Kommunala mål

I tidigare beslutad avfallsplan fastställdes mål för den kommunala renhållningen i Degerfors kommun. Dessa mål har utvärderats, se bilaga 1.

4 Mål- och handlingsprogram för Degerfors kommun

4.1 Målområde 1: Minska avfallet och nedskräpningen

De senaste trettio åren har mängd avfall ökat varje år med några få undantag då det varit eller förväntats bli lågkonjunktur. Av denna anledning är minskad mängd hushållsavfall en central del av arbetet inom den kommunala renhållningsskyldigheten och kommunens avfallsplan.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Insamlad mängd hushållsavfall, per invånare, i form av restavfall från avfallshämtning ska uppgå till maximalt 170 kg/inv och år till år 2030 jämfört med år 2019.	<ul style="list-style-type: none"> • Taxestyruing av storlek på abonnemang • Underlätta för källsortering i hemmen 	<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Information 	Mängd restavfall i form av mat- och restavfall per person och år	198 kg/inv År2020	Serviceförvaltningen
Andel matavfall i restavfallet ska uppgå till maximalt 10% år 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Källsortering av matavfall • Differentierade taxor 	<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Information 	Andel(%) matavfall i restavfallet som uppmäts vid plockanalys	Uppgift saknas	Serviceförvaltningen
Andel tidningar och förpackningar i restavfallet ska uppgå till maximalt 10% år 2030	Bostadsnära insamling av tidningar och förpackningar genomförs	<ul style="list-style-type: none"> • Utökade sorterings- • Möjligheter • Taxestyruing • Information 	Andel(%) tidningar och förpackningar i restavfallet som uppmäts vid plockanalys	Uppgift saknas	Serviceförvaltningen
Minska matsvinnet i kommunala kök och restauranger	<ul style="list-style-type: none"> • Genomför en mätning av matsvinnet och registrera resultatet senast år 2022 • Genomför utbildningsinsatser för berörd personal under år 2021-2031 	Information	Är mätning utförd? Är utbildning genomförd?	Ja eller nej.	Kultur och Utbildningsförvaltningen Socialförvaltningen
Samtliga kommunala verksamheter ska senast under år 2022 inför källsortering av matavfall, tidningar, förpackningar och farligt avfall.	<ul style="list-style-type: none"> • Varje berörd förvaltning ansvarar för att erforderlig utrustning för källsortering införskaffas och utplaceras. 	Information och utbildning	Har samtliga kommunala förvaltningar utrustning för källsortering?	Uppgift saknas	Alla kommunala förvaltningar
Skräpmätning genomförs under år 2024 och 2026	Skräpmätning genomförs och kommuniceras	Styrmedel för minskad nedskräpning tas fram mot bakgrund av resultat av skräpmätning	Saknas	Saknas	Serviceförvaltningen

Information till kommuninvånare gällande avfall och återvinning ska presenteras och uppdateras minst två gånger per år.	Uppdaterad information ska finnas på kommunens hemsida	Styrmedel för information tas fram inom avfalls-samverkan Östra Wermland	Saknas	Saknas	Service-förvaltningen
---	--	--	--------	--------	-----------------------

4.2 Målområde 2: Avgifta kretsloppet

Källsortering av farligt avfall och elavfall är en central del i den kommunala avfallsplaneringen vid sidan av att öka källsorteringen av återvinningsbart material.

De senaste trettio åren har restavfallets innehåll av farligt avfall minskat till förmån av ökad källsortering och tillgänglighet för kvittblivning av miljöfarliga ämnen och produkter. Även om avfallets innehåll av farligt avfall och elavfall är lågt ska ändå ambitionen vara att den ska minska.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Andel farligt avfall och elavfall i restavfallet ska vara <0,50 g/hushåll och vecka till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Information till kunder Tillgänglighet för att lämna farligt avfall och elavfall 	<ul style="list-style-type: none"> Information Ökad tillgänglighet 	Plockanalys	Uppgift saknas	Service-förvaltningen
Andel farligt avfall i brännbart grovavfall från hushåll ska halveras till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys ska utföras på flak innehållande brännbart avfall från ÅVC Information till kunder 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys Information 	Plockanalys	Saknas	Service-förvaltningen
Andel farligt avfall i grovavfall form av deponirest från hushåll ska halveras till år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys ska utföras på flak innehållande deponirest från ÅVC Information till kunder 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalys Information 	Plockanalys	Saknas	Service-förvaltningen

4.3 Målområde 3: Utnyttja avfallet som resurs

Minskad mängd grovavfall från hushåll som skickas till avfallsförbränning och till deponi är en central del i det kommunala avfallsplaneringsarbetet. De senaste trettio åren har dock mängd avfall ökat varje år med några få undantag då det varit eller förväntats blir lågkonjunktur. För att kunna uppnå målet krävs förändrad konsumtion och hushållning samt ökat återbruk.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Insamlad mängd grovavfall från hushåll, per invånare, i form av brännbart från ÅVC ska minska med 25% till år 2030 jämfört med år 2020. Målet är 47 kg/inv år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Kontroll av innehåll genom plockanalys Regelbunden utbildning av berörd personal Information till kunder Etablera avtal med fler återbruksföretag och frivilligorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalyser Utbildning Information 	Insamlad mängd brännbart grovavfall per person och år	63 kg/person År 2020	Serviceförvaltningen
Insamlad mängd grovavfall från hushåll, per invånare, i form av deponirest från ÅVC ska minska med 25% till år 2030 jämfört med år 2020. Målet är 19 kg/inv år 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Kontroll av innehåll Genom plockanalys Utbildning av berörd personal Information till kunder Etablera avtal med fler återbruksföretag och frivilligorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Plockanalyser Utbildning Information 	Insamlad mängd grovavfall i form av deponirest per person och år	25 kg/person År 2019	Serviceförvaltningen
Information till kommuninvånare gällande källsortering på kommunens ÅVC ska uppdateras minst två gånger per år.	Uppdaterad information ska finnas på kommunens hemsida	<ul style="list-style-type: none"> Skytning etc. på ÅVC ska ses över Utbildning 	Saknas	Saknas	Serviceförvaltningen

4.4 Målområde 4: Slam och avlopp från enskilda avloppsanläggningar

Kommunen saknar idag styrning av den kommunala slamtömningen även om ansvar finns via den kommunala renhållningsskyldigheten. Det övergripande målet för kommunen är att succesivt överta detta ansvar.

Detaljerat mål	Åtgärd	Styrmedel	Nyckeltal	Startläge/År	Ansvarig
Skapa ett kundregister över abonnenter med enskilda avloppsanläggningar. Färdigt år 2023	<ul style="list-style-type: none"> Information till kunder att det är kommunen som har ansvaret Inventering av samtliga enskilda avloppsanläggningar Samråda med berörd entreprenör 	<ul style="list-style-type: none"> Hävdva den kommunala renhållningsskyldigheten Taxeföreskrifter för slamtömning tas fram 	År kundregister framtaget	Kundregister saknas	Serviceförvaltningen
Gemensam upphandling av slamtömningen tillsammans med Karlskoga eller Kristinehamns kommun. Nytt avtal från år 2023	<ul style="list-style-type: none"> Synkronisera avtalstider Uppsägning av LBC:s avtal 	<ul style="list-style-type: none"> Samverka med övriga kommuner i östra Värmland 	Har upphandling avslutats	Avtal saknas med entreprenör	Serviceförvaltningen
Slam från kommunens avloppsreningsverk ska senast år 2030 ha sådan kvalitet att det ska kunna spridas på jordbruksmark.	<ul style="list-style-type: none"> Lokalisera industrianslutningar till kommunens spillvattennät genom provtagning och analys av spillvatten Samverka med miljökontoret vid kontakt med och tillsyn av berörda verksamheter Diskutera hur eventuella ökade halter i spillvatten kan åtgärdas med och av berörd verksamhet 	Information till industrier anslutna till det kommunala spillvattennätet	Föreningshalter i slam från kommunens avloppsreningsverk	Nuvarande halter	Serviceförvaltningen

4.5 Målområde 5: Planera och samverka för långsiktigt hållbar avfallshantering

Upphandlingar

Renhållningen saknar flera avtal som behöver upphandlas. Degerfors kommuns mål är att avtal ska finnas för alla berörda avfallsslag, bla:

Tjänst	Upphandling avslutad	Avtal från och med	Avtalstid
Slamtömning	2022	2023	5-7 år
Omhändertagande av brännbart avfall	2023	2023	5-7 år
Omhändertagande av matavfall	2023	2023	5-7 år
Omhändertagande av träavfall	2022	2022	1 år
Omhändertagande av impregnerat träavfall	2023	2023	1 år
Omhändertagande av ris	2022	2022	1 år
Omhändertagande av metallskrot	2023	2023	Till vidare. Ersättning knutet till index.
Omhändertagande av fett och matolja från hushåll	2023	2023	5-7 år
Omhändertagande av farligt avfall	2021	2022	5-7 år

Avfallssamverkan Östra Wermland

Degerfors kommun har som mål att fortsätta inom Avfallssamverkan Östra Wermland. Kommunens roll ska vara deltagande och aktiv och syfta till att leva upp till avfallsplanens ambition.

5 Bilagor

1. Nulägesbeskrivning
2. Avfallsanläggningar i regionen samt framtida insamlings system
3. Nedlagda deponier
4. Synpunkter från samråd (bilaga 4 är sammanställd efter utställning, remiss och samråd men innan beslut i kommunfullmäktige).

Degerfors kommun
Serviceförvaltningen
Avfallsplan

Bilaga 1. Nulägesbeskrivning

Innehåll

1.	Nulägesbeskrivning.....	2
1.1.	Organisation.....	2
1.1.1.	Hämtningssystem för mat- och restavfall.....	2
1.2.	Avfallsmängder	3
1.2.1.	Mat- och restavfall från hushåll	3
1.2.2.	Tidningar och förpackningar	3
1.2.3.	Grovavfall från hushåll	3
1.2.4.	Avfall från kommunens egna verksamheter.....	8
1.2.5.	Avfall från enskilda avloppsanläggningar.....	8
1.2.6.	Återbruksaktiviteter	9
1.2.7.	Plockanalys/kundenkät.....	9
1.3.	Verksamhetsavfall i kommunen	9
1.4.	Samverkan.....	9
2.	Uppföljning av tidigare avfallsplan.....	9

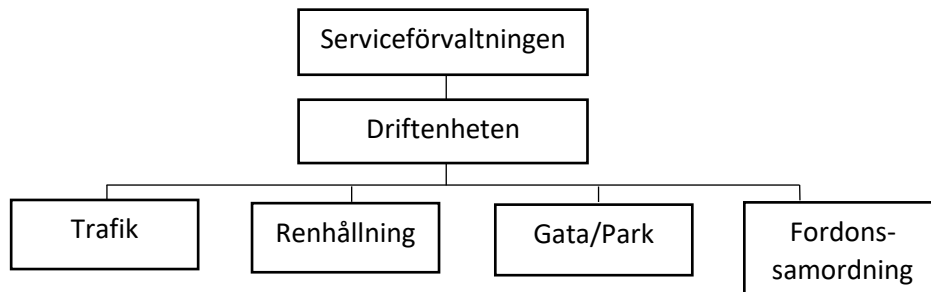
1. Nulägesbeskrivning

Avfallsplan för Degerfors kommun har upprättats mellan december månad år 2020 och augusti månad år 2022. Tidigare avfallsplan togs fram och beslutades år 2009.

Nulägesbeskrivningen är en obligatorisk del av kommunens avfallsplan som beskriver aktuella förhållandet som berör den kommunala avfallshanteringen och som ligger till grund för förslag till mål- och handlingsprogram.

1.1. Organisation

Serviceenämnden och dess serviceförvaltning har ansvar för renhållningsverksamheten i Degerfors kommun. Inom serviceförvaltningen ansvarar driftenheten och renhållningschef för verksamheten. En arbetsledare och en administratör är knuten till renhållningen. Organisationsschema redovisas i figur 1.

Figur 1. Organisationsschema för driftenheten inom serviceförvaltningen, Degerfors kommun.

Renhållningen består av arbetsledning, en administratör, tre sophämtare och två personer knutna till kommunens återvinningscentral. Administratören sköter fakturering av både renhållnings- och VA-avgifter.

Sophämtning utförs i egen regi med egna fordon:

- En sidlastande sopbil som utför hämtning i tätorterna
- En baklastande sopbil som i huvudsak är verksam på landsbygd.

1.1.1. Hämtningssystem för mat- och restavfall

Normalt sopabonnemang för villahushåll är två stycken 140 liters sopkärl för insamling av utsorterat mat- och restavfall. Antal abonnenter i villa uppgår till ca 4 000. Normalt hämtningsintervall är var fjortonde dag.

Hämtningssystem för flerfamiljshus utgörs av 140 literskärl för matavfall och 240 och/eller 370 literskärl för restavfall. Normalt hämtningsintervall är varje vecka.

Hämtningssystem för avfall från fritidshus. Från år 2022 införs en abonnemangsperiod då sophämtning sker varannan vecka under sommarperioden. Systemet ersätter nuvarande bandsystem.

Hämtningssystem för hushållsavfall från verksamheter är varje vecka.

1.2. Avfallsmängder

1.2.1. Mat- och restavfall från hushåll

Insamlad mängd hushållssopor i form av mat- och restavfall som insamlas av kommunens sopbilar är ca 2200 ton per år varav ca 200 ton utgörs av matavfall. Mängden mat- och restavfall är ganska statistiskt över tid, se tabell 1.

Tabell 1. Mängd mat- och restavfall i Degerfors kommun. Enhet ton per år om inget annat anges.

År/Avfallstyp	2016	2017	2018	2019	2020
Restavfall t/år	1992	2010	1993	1924	1917
Kg/invånare	207	208	206	199	198
Matavfall t/år	187	160	174	193	195
Kg/invånare	19,5	16,5	18,0	20,0	20,2

1.2.2. Tidningar och förpackningar

För tidningar gällde producentansvar fram till och med år 2021. Från år 2022 är insamling av tidningar en del av den kommunala renhållningsskyldigheten. Degerfors kommun deltar i ett samarbete med andra kommuner i både Värmland och Örebro län som gemensamt handlat upp tjänsten. Den tjänst som upphandlats av kommunerna gemensamt är att tidningar hämtas på varje återvinningsstation på samma sätt som tidigare.

För förpackningar i form av glas, papper, plast och metall är till och med årsskiftet år 2023/2024 gäller producentansvar. Från och med januari år 2024 är insamling av förpackningar ett avfall inom ramen för den kommunala renhållningsskyldigheten.

Mängd tidningar och förpackningar som insamlas i Degerfors kommun uppgår till ca 500 ton per år. Insamlad mängd per person och typ av förpackning under år 2016–2020 redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Insamlad mängd per person och typ av förpackning under år 2016–2020. Enhet: Kg per person och år i Degerfors kommun.

År	Glas-förpackning	Pappers-förpackning	Plast-förpackning	Metall-Förpackning	Tidningar
2016	13,01	8,52	4,40	1,73	26,69
2017	12,83	8,93	4,15	1,49	23,03
2018	11,44	9,83	5,82	1,66	21,70
2019	9,62	10,46	5,60	1,35	19,68
2020	13,82	10,75	5,90	1,53	17,94

1.2.3. Grovavfall från hushåll

Grovavfall från hushåll omfattar avfall som lämnats av kommuninvånarna på kommunens återvinningscentral på Industrigatan. Kommunens återvinningscentral drivs i egen regi både vad gäller bemanning, rangering av flak och flaktransporter. Se bild 1.

Bild 1. Skylt vid infarten till Degerfors återvinningscentral på Industrigatan.

På återvinningscentralen sorteras följande avfallstyper:

- Tidningar
- Glas-, metall-, pappers och plastförpackningar (producentansvar)
- Elektriskt och elektroniskt avfall; kyl- och frys, spis, mikro, tv, dator, telefon, batterier, lampor, kablar med mera (producentansvar)
- Farligt avfall; färg, olja, lösningsmedel med mera
- Metallsrot
- Trädgårdsavfall
- Träavfall
- Impregnerat träavfall
- Betongavfall
- Övrigt brännbart avfall
- Deponiavfall, inklusive gipsavfall.
- Däck
- Wellpapp

På återvinningscentralen ska avfallet sorteras i följande avfallstyper:

- Tidningar
- Glas-, metall-, pappers och plastförpackningar (producentansvar)

- Elektriskt och elektroniskt avfall; kyl- och frys, spis, mikro, tv, dator, telefon, batterier, lampor, kablar med mera (producentansvar)
- Farligt avfall; färg, olja, lösningsmedel med mera
- Metallsrot
- Trädgårdsavfall (ris och kompost)
- Träavfall
- Impregnerat träavfall
- Möbler
- Betongavfall
- Övrigt brännbart avfall
- Däck och däck med fälg
- Plast (ej förpackningar)
- Textil (kläder, textil, accessoarer och skor)
- Asbest
- Fönster (inklusive karm, båge och glas)
- Wellpapp
- Matolja / Matfett
- Ej brännbart, ej återvinningsbart
- Gips

En dag under vår och höst arrangerar kommunen årligen ”grovsopsinsamling” i Svartå och Åtorp. Avfallet levereras antingen till kommunens återvinningscentral i Degerfors eller direkt till avfallsbehandling.

Skrotbilar kan lämnas på bilskrot i Karlskoga.

Behållare för insamling av textilier finns inte på återvinningscentralen utan på flera andra platser i samhället.

Vissa avfallstyper tas emot och mellanlagras i hög och andra i flak. Träavfall och ris tas emot och mellanlagras i hög på en asfaltsplan på återvinningscentralen, se bild 2.

Bild 2. Ris (längst bort i bild) och träavfall (närmast i bild) mellanlagras i hög på återvinningscentralen.

Andra avfallstyper tas emot under tak, t. ex, farligt avfall och brännbart avfall, se bild 3 och 4.

Bild 3. Omhändertagande av farligt avfall i form av elavfall på återvinningscentralen i Degerfors.

Bild 4. Brännbart avfall från hushåll i Degerfors kommun samlas in i flak under tak på återvinningscentralen i Degerfors.

Insamlad mängd grovavfall från hushåll uppgår de senaste åren till mellan 1300–1600 ton per år med fördelning enligt tabell 2.

Tabell 2. Mängd grovavfall från hushåll i Degerfors kommun insamlat på kommunens återvinningscentral på Industrigatan samt levererat till olika avfallsbehandlingar. Enhet är ton per år om inget annat anges.

År/Avfallstyp	2016	2017	2018	2019	2020
Brännbart*	546	573	556	578	613
Kg/invånare	57	59	58	60	63
Deponi	1156	673	282	379	242
Kg/ invånare	120	70	29	39	25
Betong	641	271	335	372	351
Impregnerat träavfall	57	117	106	101	203
Annat avfall	183				0,16
Summa	2583	1634	1279	1430	1409
Kg/invånare	269	169	132	148	146

*Summan av träavfall och annat brännbart avfall.

1.2.4. Avfall från kommunens egna verksamheter

I avfallsplanen ska ingå en redogörelse för avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Kommunhuset

På kommunhuset källsorteras och insamlas mat- och restavfall. Även tidningar och förpackningar källsorteras som sköts av den så kallade dagliga verksamheten.

Skolor

På kommunens skolor källsorteras och insamlas mat- och restavfall. Även tidningar och förpackningar källsorteras som sköts av den så kallade dagliga verksamheten.

Äldreboenden

Mat- och restavfall källsorteras i kommunala tillagningsköken men inte på avdelningarna.

Kommunförrådet

Tidningar och förpackningar källsorteras, dock inte matavfall.

1.2.5. Avfall från enskilda avloppsanläggningar

Avfall från enskilda avloppsanläggningar är avfall inom ramen för den kommunala renhållningsskyldigheten och omfattar anläggningar kopplade till hushåll enligt följande:

- Slam från enskilda slamavskiljare
- Avlopp från slutna tankar
- Slam från så kallade BDT-brunnar, d. v. s. slam från slamavskiljare kopplade till bad-, disk- och tvättvattenavlopp.

Slam och avlopp från enskilda anläggningar i Degerfors kommun hämtas av LBC Logistik AB. Tjänsten är under upphandling. Slamtömningsentreprenören levererar slam och avlopp till kommunens avloppsreningsverk.

1.2.6. Återbruksaktiviteter

Återbruksaktiviteter genomförs via följande organisationer i Degerfors kommun:

- Mulles Loppis
- Pingstkyrkan
- Emmaus Åkvarn

På kommunens återvinningscentral saknas möjlighet att avlämna föremål och produkter för återbruk. Avlämning sker av avfallslämnaren direkt till aktuell mottagare.

1.2.7. Plockanalys/kundenkät

Plockanalys av hushållssoporna har inte utförts av vare sig matavfall, restavfall eller grovavfall från hushåll. Avvikelse från mottagare av avfall har dock aldrig förekommit och man uppger från mottagaren att man är nöjd med avfallet.

En plockanalys av grovavfall som insamlas på återvinningscentralen genomfördes under år 2022.

En kundenkät genomfördes för flera år sedan och saknar relevans idag.

1.3. Verksamhetsavfall i kommunen

Merparten av verksamhetsavfallet som alstras i kommunen härrör från Outokumpu Stainless AB. Avfallsmängden uppgår årligen till mellan 3300–3500 varav ca 3000 ton utgörs av glödskal, filterstoff och metallhydroxidslam. Övrigt avfall utav utgörs av träavfall, brännbart avfall, elavfall, papper etc. Avfallet materialåtervinns eller specialbehandlas hos externa mottagare. Kommunen ansvarar inte för verksamhetsavfall.

1.4. Samverkan

Kommunerna Degerfors, Filipstad, Karlskoga, Kristinehamns och Storfors har ingått ett avtal om samverkan inom avfallsområdet. Syftet med avtalet är att genom samverkan främja utveckling, kvalitet, kostnadseffektivitet, kundservice och miljöanpassning inom den kommunala renhållningen. Avtalet gäller från och med år 2021.

Degerfors kommun är även sedan lång tid medlem i nätverket "Avfall Värmland" som samordnar utbildningsverksamhet, nätverksdagar och gemensamma upphandlingar.

2. Uppföljning av tidigare avfallsplan

Gällande avfallsplan för Degerfors kommun upprättades och beslutades år 2009. Avfallsplanen innehåller en redovisning av då aktuella förhållanden, nationella och regionala miljömål samt lokala verksamhetsmål och åtgärder för år 2010–2013. Utfall av beslutade verksamhetsmål och åtgärder i gällande avfallsplan redovisas i tabell 3-8.

Tabell 3. Resultat av verksamhetsmål för hushållsavfall.

Mål	Resultat
Hushållsavfall <ul style="list-style-type: none">• 40% av matavfallet ska behandlas organiskt• Ökad källsortering ska minska avfallsmängden med 10%• Stickkontroll av hemkompostering ska utföras• Plockanalys av restavfall ska utföras	160–195 ton per år källsorteras vilket utgör ca 10%. Målet är ej uppfyllt Mängd hushållsavfall per invånare har inte minskat Ej utfört Ej utfört

Tabell 4. Resultat av verksamhetsmål för information.

Mål	Resultat
Information <ul style="list-style-type: none">• En riktad informationskampanj ska genomföras per år	Ej utfört
<ul style="list-style-type: none">• Information om avfallshantering och källsortering ska finnas uppdaterat på kommunens hemsida	Information om avfallshantering och källsortering uppdateras kontinuerligt på kommunens hemsida.

Tabell 5. Resultat av verksamhetsmål för avfall från verksamheter.

Mål	Resultat
Avfall från verksamheter <ul style="list-style-type: none">• Underlätta för företag att källsortera genom riktad information	Ej utfört

Tabell 6. Resultat av verksamhetsmål för farligt avfall.

Mål	Resultat
Farligt avfall <ul style="list-style-type: none">• Bra och hög service på ÅVC	Målet är uppnått.
<ul style="list-style-type: none">• Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall	Plockanalys ej utförd

Tabell 7. Resultat av verksamhetsmål för restavfall.

Mål	Resultat
Restavfall <ul style="list-style-type: none">• Den totala mängden restavfall som deponeras ska maximalt uppgå till 375 ton år 2010 och 350 ton år 2013	Målet uppnåddes år 2018 och 2020.

Tabell 8. Resultat av verksamhetsmål för slam.

Mål	Resultat
Slam <ul style="list-style-type: none">• Slam från avloppsreningsverken och enskilda brunnar ska hålla sådan kvalitet att det ska kunna återföras som växtnäring i form av anläggningsjord eller jordförbättringsmedel	Målet är ej uppnått.

Degerfors kommun
Serviceförvaltningen
Avfallsplan

Bilaga 2. Avfallsanläggningar i regionen samt framtida insamlingssystem

Innehåll

1. Avfallsanläggningar i regionen samt framtida insamlingssystem.....	2
1.1. Befintliga behandlingsanläggningar för avfall i regionen	2
1.1.1. Behovet av nya behandlingsanläggningar	2
2. Nya insamlingssystem för hushållsavfall.....	2
2.1. Tänkbara insamlingssystem för villor.....	3
3. Bedömning av framtida avfallsflöden	3

1. Avfallsanläggningar i regionen samt framtida insamlingssystem

Avfallsplanen ska enligt gällande föreskrifter innehålla uppgift om:

- Befintliga behandlingsanläggningar för avfall i regionen och bedömning av behov av nya behandlingsanläggningar
- Nya insamlingssystem för hushållsavfall
- Bedömning av hur avfallsflödet kan komma att se ut de kommande åren.

1.1. Befintliga behandlingsanläggningar för avfall i regionen

Befintliga behandlingsanläggningar i regionen är följande:

- Karlskoga Kraftvärmeverk. Avfallsförbränningsanläggning.
- Mosserud avfallsanläggning i Karlskoga. Deponi för ickefarligt avfall.
- Biogasbolaget i Mellansverige AB. Karlskoga. Rötning av matavfall och tillverkning av fordonsbränsle i form av biogas samt biogödsel.
- Eskilstuna Energi och miljö. Färgsortering och separering. Omhändertagande av hushållssopor placerade i plastpåsar med sju olika färger för central färgseparering av påsarna med efterföljande behandling/materialåtervinning av innehållet.
- Tekniska Verken i Linköping. Färgsortering och separering av grön plastpåse innehållande matavfall för efterföljande behandling av matavfall.
- Fortum Waste Solution i Kumla. Omhändertagande, återvinning och slutbehandling av ickefarligt avfall och farligt avfall.
- Konvex AB i Karlskoga. Omhändertagande av avfall och djurkroppar från slakterier och djurägare för tillverkning av foder, fett och biobränsle.

I regionen finns flera entreprenörer representerade som arbetar med mottagning och bearbetning av avfall för återvinning.

I Värmland, Örebro och del av Västergötland, som i Degerfors kommuns mening utgör en något större region, finns ytterligare avfallsförbränningsanläggningar, deponier och behandlingsanläggningar för omhändertagande av avfall.

I kommunen finns Degerfors Skogstjänst AB som arbetar med omhändertagande och bearbetning av bland annat träavfall i regionen.

1.1.1. Behovet av nya behandlingsanläggningar

Degerfors kommun bedömer att tillgången till behandlingsanläggningar, både lokalt och i en vidare mening den större region som kommunen tillhör, som erforderliga. Kommunen ser för egen del inget behov av att nya behandlingsanläggningar etableras.

2. Nya insamlingssystem för hushållsavfall

Lagstiftningen kommer att förändras när det gäller insamling av pappers-plast-, metall- och glasförpackningar. Från år 2024 är tanken att bostads- eller fastighetsnära insamling av förpackningar blir en del av den kommunala renhållningsskyldigheten. Plockanalys av restavfall som utförts i olika kommuner indikerar att 30–50 procent av avfallet utgörs av

återvinningsbara förpackningar som kan återvinnas men som hushållen slänger som sopor idag.

Avsikten med det förändrade insamlingsansvaret är att mer förpackningar ska kunna lämnas närmare eller vid bostaden än vad som är fallet idag då de flesta hushåll måste ta sig till någon av de återvinningsstationer som är etablerade i samhället. Förhoppningen är naturligtvis att källsorteringen av återvinningsbart material ska öka och att mängden restavfall ska minska.

Kommunerna har sedan år 2022 ansvar för insamling av tidningar vilket både tidigare och för närvarande hanteras via insamling på återvinningsstationer.

När det gäller flerfamiljshus finns redan beprövade fastighetsnära insamlingssystem som fungerar bra.

En uppgift som kommunerna ska reda ut innan man kan iscensätta ett mer bostadsnära insamlingssystem för förpackningar (och tidningar) är val av insamlingsmetod för villor.

2.1. Tänkbara insamlingssystem för villor

Det finns några tänkbara insamlingssystem för villor:

- Quattro-systemet: Innebär att åtta avfallstyper hämtas från varje villahushåll. Avfallet är placerat i två stycken fyrfackskärl.
- Tvåströmsmetoden: innebär att två till tre avfallstyper (pappers-, plast- och eventuellt metallförpackningar) hämtas i ett tvåfackskärl och övrigt avfall omhändertas på samma sätt som idag.
- Optibag-systemet: Innebär att avfallet källsorteras i påsar med olika färg. De olikfärgade påsarna hämtas på traditionellt vis och transporteras till en anläggning där påsarna sorteras optiskt och påsarnas innehåll omhändertas.
- Kvarternära insamling: Kvarternära insamling är en utbyggnad av antalet befintliga återvinningsstationer till en omfattning som innebär att maximala avståndet är ca 500 meter för varje bostad. Systemet kan också kallas lättillgänglig insamlingsplats.
- Kombinationer av ovanstående. Exempel på kombinerat system är att quattro-systemet införs där så är möjligt och att övriga bostäder tillhandahålls kvarternära system.

Det återstår en del arbete från kommunens sida innan ett mer bostadsnära insamlingssystem för förpackningar kan vara på plats.

3. Bedömning av framtida avfallsflöden

För att kartlägga hur framtida utveckling för avfallsflödena kommer att förändras närmaste tioårsperioden har en bedömning genomförts som redovisas i tabell 1 nedan. Bedömningen bygger på generella och nationella trender av insamlade mängder kopplade till konsumtionsmönster. Prognosen är gjord både för avfall som kommunen ansvarar för och avfall som omfattas av producentansvar.

Tabell 1. Bedömning av hur olika avfallsflödets framtida utveckling förändras på sikt i Degerfors kommun.

Kommunalt ansvar		
Restavfall * 		Mängd restavfall per person förväntas öka närmaste 10-årsperiod om inte bostadsnära insamlingssystem för papper och förpackningar införs.
Matavfall 		Mängd insamlat matavfall kommer att öka närmaste 10-årsperioden som en följd av att fler verksamheter källsorterar matavfall.
Farligt avfall (hushåll) 		Insamlad mängd farligt avfall förväntas öka i regionen som en konsekvens av att en större mängd blivande farligt avfall konsumeras, bättre medvetenhet och förenklade insamlingssystem.
Grovavfall * 		Mängd grovavfall från hushåll i form av deponirest och avfall som skickas till avfallsförbränning förväntas minska närmaste 10-årsperioden. Antagandet är ett resultat av åtgärder för att förbättra källsorteringen på återvinningscentralen.
Textilavfall 		Insamlad mängd textilier med mera liknande avfall kommer att öka som ett resultat av ett ökat intresse för avfallet bland marknadens aktörer i form av second hand, ökad avsättning utomlands samt materialåtervinning av vissa textila kvaliteter.
Slam, latrin och fettavfall *		Insamlad mängd slam från enskilda avloppsanläggningar förändras i takt med att kommunens spillvattennät byggs ut. Historiskt är mängden relativt konstant.

		
<p><i>Producentansvar</i></p>		
<p><i>Pappersförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd pappersförpackningar kommer att öka. Ökningen är ett resultat av att metallförpackningar används i mindre omfattning för att förpacka livsmedel samt ökad källsortering.</p>
<p><i>Plastförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd plastförpackningar kommer att öka. Ökningen är ett resultat av att metallförpackningar används i mindre omfattning för att förpacka livsmedel och ökad källsortering.</p>
<p><i>Metallförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd metallförpackningar kommer att minska som en konsekvens av ökad kostnad i producentledet att använda metallförpackningar till livsmedel.</p>
<p><i>Glasförpackningar</i></p> 		<p>Insamlad mängd glasförpackningar bedöms vara oförändrad kommande 10-årsperiod.</p>
<p><i>Tryckta tidningar m.m.</i></p> 		<p>Insamlad mängd tidningar kommer att fortsätta minska som en följd av att fler läser tidningar digitalt. Kommunalt insamlingsansvar från och med år 2022.</p>
<p><i>El-avfall</i></p> 		<p>Insamlad mängd elavfall kommer att öka som en följd av ökad konsumtion, ökad medvetenhet om vad som är elavfall samt förenklade insamlingsystem för mindre elprodukter.</p>

<p><i>Medicinskt avfall</i></p> 		<p>Insamlad mängd medicinskt kommer att öka som en följd av ökad konsumtion.</p>
<p><i>Däck *</i></p> 		<p>Insamlad mängd däck förväntas öka som en konsekvens av ökad näthandel.</p>
<p><i>Batterier *</i></p> 		<p>Insamlad mängd batterier förväntas öka som en följd av ökad konsumtion, ökad medvetenhet om vad som innehåller batterier samt förenklade insamlingsystem.</p>
<p>Övrigt</p> <p>Det finns även producentansvar för "bilar" och "radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor". Dessa produkter passerar dock inte via kommunens insamlingsystem utan det sker direkt via producenternas insamlingsystem.</p>		

Degerfors kommun
Serviceförvaltningen
Avfallsplan

Bilaga 3. Nedlagda deponier.**Innehåll**

Kartering och klassificering av äldre avfallsupplag.	2
Sävsjön 1:14, Långmossen	2
Bottsbol 1:769, Kröken	3
Agen 1:11, Agen	3
Strömsnäs 2:1, Råbäck 1.	3
Strömsnäs 2:1, Råbäck 2	3
Svartå 1:76, Svartåtippen.....	4

Kartering och klassificering av äldre avfallsupplag.

Gamla avfallsupplag utgör i många fall en framtida risk för yt- och grundvattenpåverkan. En olämplig markanvändning inom eller i anslutning till dessa anläggningar kan medföra ökade risker för människor och miljö. Att inventera, riskklassificera och kontrollera de gamla avfallsupplagen ligger därför i kommunens långsiktiga intresse.

1985 utförde miljö- och hälsoskyddsförvaltningen en kartering av äldre avfallsupplag.

Deponierna klassades med hänsyn till miljörisker i fyra klasser enligt följande:

KLASS 1: Mycket stor risk /Åtgärder krävs

KLASS 2: Stor risk /Provtagning och undersökningar behövs som grund för eventuella åtgärder

KLASS 3 Måttlig risk /Upplag där relativt enkla åtgärder kan behövas

KLASS 4: Låg risk /Särskilda miljöskyddsåtgärder bedöms inte nödvändiga

Denna bedömning gjordes på basis av uppgifter om upplagens innehåll, läge, omgivning och påverkan samt ytterligare information som förelåg.

Som ett led i avfallsplaneringsarbetet samt för att följa upp och fördjupa ovan nämnda riskklassificering deltog Degerfors kommun i en av kommunförbundet samordnad undersökning 1992 av miljöpåverkan från äldre avfallsupplag. En kombinerad hydrogeologisk och geokemisk undersökning utfördes dels vid Svartåtippen och dels vid deponin vid "Kröken", båda med klasstillhörighet 2. Separat har Långmossen följts upp först i K-konsults regi och 1993 genom J & W.

Antalet nedlagda tippar i Degerfors visade sig uppgå till 6 st. En kort beskrivning av varje avfallsupplag och dess klasstillhörighet redovisas nedan.

Där inte annat anges är avfallsupplagen kommunala.

Sävsjön 1:14, Långmossen

Driftperiod: 1965 - 1982 Innehållet utgörs av hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor och hydroxidslam.

Bebyggelse och vattentäkter saknas runt avfallsupplaget.

Såväl koncessionsnämnd- som regeringsbeslut föreligger angående Långmossen.

Geologiska och hydrologiska förhållanden får anses sådana att avfallsupplaget bör placeras i klass 1. Förekomsten av hydroxidslam förstärker denna bedömning.

K-konsult har 1989 upprättat en beskrivande geohydrologisk modell för att bedöma förutsättningarna för transport och spridning av föroreningar från avfallsupplaget via grundvattnet. 1990 följdes denna undersökning upp i en etapp 2 som syftade till att klarlägga föroreningsspridningen och jordlagrens vattenförande förmåga.

Vissa tvivelaktiga resultat medförde att Degerfors kommun lät J & W Bygg och anläggning AB under 1992 – 1993 genomföra ytterligare utredning angående bl.a. yt- och grundvattenpåverkan samt föreslå efterbehandlingsåtgärder m.m.

Dåvarande tekniska kontoret har under 1996- 1997 vidtagit en rad efterbehandlingsåtgärder i syfte att begränsa lakvattenpåverkan. Åtgärder fortgår vad avser att minska lakvattenbildningen.

Kontrollprogram från 2009 finns och uppföljning pågår.

[Bottsbol 1:769, Kröken](#)

Driftperiod: ca 1955 - 1965.

Innehållet utgörs huvudsakligen av hushållsavfall. Andelen miljöfarligt avfall torde vara liten.

VBB VIAK fatställde riskklassificeringen i 1992 år undersökning. 1998 utförde VBB VIAK nya fältundersökningar, vilka gav vid handen att lakvattenpåverkan endast kan påvisas vid själva upplaget.. Dessutom redovisas att Nyängsbäcken sannolikt belastas av små mängder närsalter. De kompletterande undersökningarna medförde att "Kröken" kunde hänföras till bedömningsklass. 4.

Upplaget bör dock sluttäckas och modelleras topografisk så att ytavrinningen underlättas samt att vegetation etableras. Dåvarande miljönämnden har i beslut §35/00 accepterat att rötat avloppsslam från Degerfors avloppsreningsverk får nyttjas som näringssubstrat i samband med vegetationsetableringen.

Sedan ett par år bedriver Degerfors Rid- och körsällskap aktiviteter i anslutning till den f.d. deponin.

[Agen 1:11, Agen](#)

Driftperiod: 1940 - 1955.

Innehållet utgörs huvudsakligen av hushållsavfall. Andelen miljöfarligt avfall torde vara mycket liten.

Upplaget ligger numera i tätbebyggelse. Några spår syns inte.

Hälso- och miljöpåverkan kan inte befaras, varför upplaget bör placeras i klass. 4.

[Strömsnäs 2:1, Råbäck 1.](#)

Driftperiod 1960 - och 70-talen.

Huvudman var Degerfors järnverk.

Enligt tillgängliga uppgifter skall upplaget innehålla byggavfall, ris och schaktmassor.

Upplaget bör avstädas och täckas, varför det tills vidare bör placeras i klass. 3.

[Strömsnäs 2:1, Råbäck 2](#)

Driftperiod 1960- och 70- talen.

Huvudman var Degerfors järnverk.

Enligt tillgängliga uppgifter skall upplaget innehålla byggavfall, ris och schaktmassor.

I avfallsplanen från 1992 anges att upplaget bör avstädas och täckas, varför deponin inplacerades i klass. 3.

[Svartå 1:76, Svartåtippen](#)

Driftperiod: 1952 - 1981.

Deponerat avfall är huvudsakligen hushållsavfall. Andelen miljöfarligt avfall torde vara liten.

Bebyggelse och vattentäcker saknas i upplagets omgivning.

Länsstyrelsen har bl. a i beslut 1974-05-13 behandlat frågan om deponering vid avfallsupplaget.

Avfallsupplagets storlek och driftperioden motiverade en placering i klass. 2.

Den undersökning som utfördes av VBB VIAK 1992 innebar dock att Svartåtippen slutligt riskklassificerats till klass. 4.

Degerfors kommun
Serviceförvaltningen
Avfallsplan

Bilaga 4. Synpunkter från samråd

Innehåll

Inledning	2
Regionen, Gullspångs kommun och socialnämnden	2
Bygg- och miljönämnden i Degerfors kommun	2
Länsstyrelsen i Örebro län	3
Miljöpartiet i Degerfors.....	4
Karlskoga kommun.....	4

Inledning

Serviceämnden beslutade under senhösten år 2021 att framtaget förslag till avfallsplan och tillhörande föreskrifter skulle ställas ut till allmänheten och skickas ut för samråd till berörda intresseorganisationer, större fastighetsägare, grannkommuner och Länsstyrelsen.

Handlingarna var utställda för samråd och utskickade på remiss under tiden 7 januari år 2022 till och med 14 februari år 2022.

Denna handling har för avsikt att sammanfatta synpunkter som inkommit samt bemöta dessa. Bemötandet motiverar kommunens uppfattning till varför synpunkten kommer inarbetas eller inte inarbetas i berörda handlingar.

Svar och synpunkter har inkommit från:

- Region Örebro län
- Gullspångs kommun
- Socialnämnden i Degerfors kommun
- Bygg- och miljönämnden i Degerfors kommun
- Länsstyrelsen i Örebro län
- Miljöpartiet i Degerfors
- Karlskoga kommun.

Regionen, Gullspångs kommun och socialnämnden

Region Örebro län, Gullspångs kommun, Socialnämnden i Degerfors kommun har svarat att man avstår från att yttra sig.

Bygg- och miljönämnden i Degerfors kommun

Synpunkt: Remissinstansen anser att serviceförvaltningen bör arbeta mer för att främja återbruksaktiviteter i kommunen genom ökade återbruksaktiviteter på återvinningscentralen.

Bemötande: Förebyggande av att avfall uppstår genom till exempel återbruk är en av renhållningens viktigaste arbetsuppgifter eftersom åtgärden ligger högst upp på avfallstrappan. Återbruk har ett mycket högt miljövärde men är också ekonomiskt lönsamt för renhållningskollektivet eftersom materialet vid återbruk inte behöver slutligt omhändertas genom exempelvis deponering eller avfallsförbränning. Rådande omvärldsfaktorer vad gäller återbruk är dock delvis bristande efterfrågan men framförallt bristande lönsamhet. En stor del av marknaden för återbruksprodukter är beroende av "gratishänder" (bidrag eller ideella krafter) för att verksamheten ska vara lönsam. Dessa faktorer begränsar intresset för att utveckla verksamheten eller öka återbruket i samhället.

Under alla omständigheter är serviceförvaltningen intresserad av att öka sin medverkan till att både företag och intresseorganisationer ges ökad möjlighet att återta produkter lämpliga för återbruk på kommunens återvinningscentral. Intresserade ombuds kontakta förvaltningen.

Synpunkten föreslås inte föranleda ändring eller komplettering av avfallsplanen eftersom mål och åtgärder för ökat återbruk är redovisat (avfallsplanen pkt 4.2).

Länsstyrelsen i Örebro län

Synpunkt 1: Länsstyrelsen önskar mer underlag för att kunna bedöma om föreslagna åtgärder vad avser ökad källsortering av matavfall samt tidningar och förpackningar är rimliga.

Bemötande: Beträffande matavfall källsorteras ca 10% av potentialen vilket redovisas i avfallsplan bilaga 1, punkt 2. Bedömningen grundas på insamlad mängd i förhållande till nationell statistik rörande soppåsens innehåll baserad på plockanalyser i andra kommuner. Andelen matavfall i restavfallet har dock aldrig tidigare kontrollerats i Degerfors kommun. Under år 2022/23 samt 2025/26 planeras plockanalyser genomföras som klargör sorteringsgraden. Även andel tidningar och förpackningar som finns i restavfallet kommer att kontrolleras vid samma plockanalyser.

Synpunkten föreslås inte föranleda ändring eller komplettering av avfallsplanen eftersom det är rimligt med en (hög) målsättning som innebär ökad källsortering av matavfall, tidningar och förpackningar utan att ha exakt kännedom om nuvarande förutsättningar.

Synpunkt 2: Länsstyrelsen har i sitt yttrande angett att man anser att åtgärderna är vagt beskrivna och saknar ansvarig.

Bemötande: Ansvarig för åtgärderna är serviceförvaltningen vilket kommer att kompletteras avfallsplanen (punkt 4). Det har inte varit planläggarnas avsikt att belasta avfallsplanen med hög detaljeringsgrad som kan utesluta andra handlingsvägar som kan bli aktuella i samband med genomförandet. Respektive föreslaget mål och åtgärd i avfallsplanen innebär att separata och mer konkreta handlingsplaner kan komma att erfordras som inte alltid i detalj kan överblickas vid planläggningstillfället.

Synpunkten beträffande vagt beskrivna åtgärder föreslås inte föranleda ändring eller komplettering av avfallsplanen eftersom kommunen anser detaljeringsgraden tillräcklig.

Synpunkt 3: Länsstyrelsen anser i sitt yttrande angett att planen kompletteras med vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som krävs som en följd av avfallsplanen.

Bemötande: Ytterligare investeringar som en direkt följd av avfallsplanen förväntas inte, det hade i så fall redovisats. Eventuellt kan ytterligare driftkostnad tillkomma som en följd av att kommunen tar över kundansvaret för kommunens enskilda avloppsanläggningar som tidigare utförts av entreprenör. Eftersom det inte varit möjligt att fastställa (det ökade) behovet av tillkommande arbeten rörande enskilda avloppsanläggningar, i förhållande till nuvarande arbetsbelastning, så har tillkommande driftkostnad härför inte redovisats i avfallsplanen. Av denna anledning föreslås synpunkten inte föranleda någon komplettering av avfallsplanen.

Synpunkt 4: Länsstyrelsen anser i sitt yttrande att det inte tydligt framgår hur information till kunder kommer genomföras och att mål- och åtgärder för att motverka nedskräpning saknas.

Bemötande: Avfallsplanen kommer att kompletteras (punkt 4.1 och 4.2) med en redovisning av att information till kunder kommer genomföras i samverkan med övriga kommuner i Östra Värmland inom ramen för avtalad "Avfallssamverkan Östra

Värmland" (AÖW). Avfallsplanen kommer att kompletteras med mål- och åtgärder för att motverka nedskräpning.

Miljöpartiet i Degerfors

Synpunkt 1: Miljöpartiet anser att avfallsplanen ska kompletteras med fler åtgärder för att förebygga att avfall uppkommer.

Bemötande: Se bemötande av likadan synpunkt under Bygg- och miljönämnden i Degerfors kommun.

Synpunkt 2: Miljöpartiet föreslår att kommunen ska arbeta för att erbjuda lagningstjänster till kommuninvånarna för att på så sätt kunna få produkter att hålla längre. Miljöpartiet tycker också att kommunen ska starta makerspace dit kommuninvånare kan komma för att laga sina saker själva.

Bemötande: Det är inte en kommunal angelägenhet att arbeta för att erbjuda förutsättningar för reparationer av hushållens produkter.

Synpunkt 3: Miljöpartiet tror att det kan vara nödvändigt att, mot bakgrund av att nuvarande återvinningscentral är trång, etablera ytterligare en återvinningscentral i kommunen som kompletterar den befintliga.

Bemötande: Befintlig återvinningscentral är för trång och kommer att byggas ut vilket kommer ge större utrymmen. Det är därför i dagsläget för tidigt att ta beslut om ytterligare en återvinningscentral i kommunen. Av kostnadsskäl är dock ambitionen att klara av att bedriva verksamheten på en återvinningscentral i kommunen och inte två.

Karlskoga kommun

Synpunkter på avfallsplan:

1. Avfallsplanen borde gälla i 4 år 2022-2025. Dels för att en avfallsplan ska bedömas och ev revideras var 4:e år. Men även för att underlätta att på sikt få harmonisering av avfallsplanerna inom Avfallssamverkan Östra Wermland.
Bemötande: Det har varit kommunens ambition att vara långsiktig i avfallsplanen. Harmonisering inom ramen för Avfallssamverkan Östra Wermland utesluter inte detta.
2. 3.2.2 "Ett förbud mot att slänga otömda säckar bör införas" Det borde skrivas in i föreskrifterna eller läggas som ett mål i avfallsplanen. En bra åtgärd för att styra mot ökad återvinning. Bemötande: Ett förbud mot att slänga otömda säckar är ett medel att nå målet för de flesta avfallstyper men inte alla.
3. En hel del övrigt i texten innan målen som inte berör själva avfallsplanen. Som ex allt rörande taxa. Bemötande: Förstår inte remissinstansens mening.
4. Fastighetsnära insamling av förpackningar. Frågan lever i allra högsta grad inom Avfallssamverkan Östra Wermland. Så stiltje är fel uttryckt. Bemötande: Texten i avfallsplanen anpassas till synpunkten.
5. Mål och åtgärder. Målområdena borde göras om för att harmonisera med de tidigare framtagna gemensamma målområdena:
Målområde 1: Minska avfallet och nedskräpningen.
Målområde 2: Avgifta kretsloppet
Målområde 3: Utnyttja avfallet som resurs
Målområde 4: Planera och samverka för långsiktigt hållbar avfallshantering

- Bemötande: Av remissinstansen redovisade målområden är hämtade ur det avtal som gäller för Avfallssamverkan Östra Wermland. Avfallsplanen kommer att kompletteras i enlighet med synpunkten.
6. Formulera om målen så de sträcker sig till 2025. Bemötande: Se synpunkt 1.
 7. Saknar mål rörande plockanalyser att ex upprätta en långsiktig plan hur/när de ska genomföras. Bemötande: Plockanalys är inte ett mål utan ett medel för att kontrollera mål rörande avfallets innehåll av farligt avfall och återvinningsmaterial.
 8. Saknar mål rörande internt kommunalt återbruk samt ökat återbruk på Åvc. Bemötande: Se bemötande av likadan synpunkt under Bygg- och miljönämnden i Degerfors kommun.
 9. Saknar mål rörande nedskräpning. Det finns krav på att mål och åtgärder ska finnas för nedskräpning. Bemötande: Se bemötande av likadan synpunkt under Länsstyrelsen i Örebro län, synpunkt 4.
 10. Nedskräpningen upplev inte som något stort problem. Men svårt att veta omfattningen om inga mätningar utförs. Bemötande: Se pkt 9.
 11. Bra med målsättningar som är konkreta ex kg /person!
 12. Finns en del mål som är otydliga. Ex "Andel farligt avfall i form av deponirest från hushåll ska halveras till år 2030." Målet borde vara dels att det har halverats, men det är även oklart rörande jämförbart med vilket år? Samt att målet borde vara x kg/person eller likande. Bemötande: En korrekt iakttagelse. Det saknas tyvärr underlag för att kunna ange den detaljeringsgraden.
 13. 1.2.2 Tidningar. Formuleras om att det är kommunens ansvar nu och att hämtning sker som förr. Bemötande: Omformulerar detta i avfallsplan.
 14. 1.4 Saknar info om andra nätverkssamarbeten såsom avfall Värmland. Bemötande: Kompletterar detta i avfallsplan.
 15. 2 Nya insamlingssystem. Förtydliga att det är kommunens ansvar med tidningar och att producentansvaret är borttaget. Nämna att det finns förslag på att kommunerna även får insamlingsansvar för förpackningar. Bemötande: Kompletterar detta i avfallsplan.
 16. 16. Om man har separata insamlingssystem så kan en kraftig minskning av avfallet betyda att man får se över tömningsintervaller och/eller storlek på kärl. Bemötande: Korrekt.
 17. Integrerade insamlingssystem. Bör nämnas att Optibag inte uppfyller kraven fullt ut rörande bostadsnära insamling eftersom systemet inte hanterar glas. Bemötande: Glasförpackningar kan vara en del av ett optibagsystem.
 18. Avfallsflöden Restavfall Fel symbol eller text. Bostadsnära insamling ska vara införd inom de 10 år som nämns. Så restavfallet borde bedömas minska rejält. Bemötande: Pilen är felvänd och rättas till. Mängd restavfall kommer att öka om inte bostadsnära insamlingssystem införs.
 19. Ökad mängd matavfall är ju positivt så kanske samma symbol men grön? ☺
 20. För tydlighetens skull även en symbol för konstant mängd.
 21. Avfallsplanen innehåller även en hel del detaljer om nuvarande insamlingssystem. Detta borde mer höra hemma i föreskrifterna. Bemötande: En avfallsplan ska innehålla en nulägesbeskrivning där nuvarande insamlingssystem är en del.
 22. Saknar del rörande vilken enhet som har ansvaret att följa upp planen varje år och vart detta ska rapporteras. Bemötande: Se bemötande under Länsstyrelsen i Örebro län, synpunkt 2.

Synpunkter på föreskrifter:

1. Byta ut "Degerfors kommun" till Renhållaren. Ex att kärl ägs av Renhållaren.
Bemötande: Vi anser att Degerfors kommun är tydligt nog.
2. Anläggande/Enskilda avlopp Förtydliga krav på avstånd vid tömning av ex fosforfällor. Karlskoga har nedan formulering.
Vid tömning av fosforfällor får avståndet mellan hämtningsplatsen och fosforfällan inte vara längre än 10 meter för 500 kg säck och 5 meter för 1000 kg säck." Bemötande: Förslaget kommer att adderas till föreskrifterna.
3. Avstånd till slamavskiljare anges på 10 m vid nya anläggningar men 25 m max vid tömning. Borde vara 10 m oavsett utifrån arbetsmiljö. Bemötande: Det är dragmotståndet som är arbetsmiljöaspekten. Dragmotståndet minskar om man är två personer som släpar slangen till hämtningsstället istället för en person. Därför väljer vi att bibehålla godkännande av äldre anläggningar med längre dragsträcka.
4. 26§ Ansökan om kompostering och förändrat hämtningsintervall samt uppehåll i hämtning har vi lagt på renhållaren. Enklare och smidigare för kunderna än om det ligger på "tillsynen" Bemötande: Vi har i samråd med lokala tillsynsmyndigheten valt att bibehålla det regelverk som gäller för närvarande.
5. Karlskoga, Kristinehamn och Storfors har alla följande formulering .
"Eget omhändertagande av färdigförmultnad latrin från mulltoaletter och aska från förbränningstoalletter får omhändertas på egen fastighet utan anmälan/ansökan." Den fraktionen är så ren o säker att den inte behöver bedömas. Väldigt enkelt o bra för kunderna. Bemötande: Det är kommunens uppfattning att angiven förutsättning inte är nödvändig att reglera. Vad som menas med färdigförmultnad latrin är oklart.
6. 31§ Upp till var 8:e vecka handläggs av renhållaren. Än mer sällan hämtning och budning handlägger "tillsynen". Bemötande: Vi har i samråd med lokala tillsynsmyndigheten valt att bibehålla det regelverk som gäller för närvarande.
7. 33§ Det kanske gäller delade behållare? Det är nått som är effektivt och lönsamt för kunderna och minskar behovet av antal kärl och tömningstillfällen. Här borde man ha med förtydliganden vad som gäller vid gemensamma behållare. Samt att ansökan handläggs av renhållaren. Oftast enklaste sättet att premiera de med lite avfall. Bemötande: Val av gemensam avfallsbehållare har tidigare inte funnits och vi har valt att inte erbjuda detta i fortsättningen heller.
8. Saknar information om "invasiva arter" hur det avfallet ska hanteras och att det inte får läggas med övrigt trädgårdsavfall. Bemötande: Vi har valt att inte inkludera detta eftersom det pågår en ständig utveckling gällande invasiva arter med flera avfallstyper som ska hanteras särskilt vid både leverans till kommunen och slutligt omhändertagande. Ett tillägg kommer göras gällande möjlighet att få trädgårdsavfall hämtat av kommunen efterärskild beställning.
9. Saknar info om hur ofta slambrunnar töms vid olika typer av bebyggelse.
Karlskoga har dessa formuleringar:
Renhållaren hämtar slam från slamavskiljare, slutna tankar och andra toalettlösningar enligt nedan:

Slamavskiljare med toalettanslutning Hämtning en gång per år eller med annat intervall som kan beslutas av Myndighetsnämnden. Fastighetsägaren ansvarar för att hos renhållaren i tillräcklig omfattning beställa tömning för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Slamavskiljare utan toalettanslutning Hämtning en gång vartannat år eller med intervall som kan beslutas av Myndighetsnämnden. Fastighetsägaren ansvarar för att, hos renhållaren i tillräcklig omfattning, beställa tömning för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Sluten tank Hämtning sker via budning eller fast intervall efter beställning hos renhållaren. Fastighetsägaren ansvarar för att i tillräcklig omfattning beställa tömning hos renhållaren.

Andra toalettlösningar Hämtning av avfall sker med det intervall och i den ordning och omfattning som Myndighetsnämnden fastställer.

Bemötande: Regleras i §32.